

Amb les forces doblades

Dos anys després de l'inici d'activitats, l'Escola Valenciana de Doblatge mira de continuar les seues activitats malgrat l'actuació de Canal 9.

Alfred Oltra, director de l'Escola Valenciana de Doblatge.

RAFA GIL

La posada en marxa de Canal 9 va evidenciar la falta de professionals capacitats per a fer doblatges d'una certa qualitat, això ens va impulsar a muntar l'escola", diu Alfred Oltra, director de l'Escola Valenciana de Doblatge, un professional de la comunicació audio-visual que va decidir de crear una escola on formar personal per a la nova indústria que començava amb la televisió. Com ell, altres moltes empreses obriren estudis sempre amb les perspectives que els oferia el fet que una nova televisió necessitaria tota una infraestructura al seu voltant. Fins a dotze estudis, alguns reconvertis, altres de nova construcció, enfocaren les seues activitats cap al doblatge de pel·lícules en català per a Canal 9.

El nostre particular maquiavel

No seria gaire exagerat afirmar que el director general de Canal 9 ha practicat una política d'eliminació del català a la seua pantalla. Només una ullada a la seua televisió i les seues declaracions corroboren aquesta afirmació. En un principi va deixar d'encomanar noves produccions en català als estudis de doblatge fent ús de les versions castellanes o demanant-ne directament en castellà. En molts casos, tenint en les mans dues versions de la mateixa pel·lícula, s'ha prescindit absolutament de la versió catalana.

Un cas que frega la línia de l'absurd és el de *Karate Kid*. Segons fonts de tota solvència, "la primera projecció de

Karate Kid en valencià va batre rècords d'audiència. La segona vegada, va ser programada pensant que existia una versió en castellà. Mitja hora abans de l'entrada en antena s'assabentaren que aquesta versió castellana no estava en el seu poder. Davant de mi enviaren un missatger a El Corte Inglés per tal de llogar la pel·lícula en castellà". Autèntics equilibris per tal de no programar novament la versió en català.

El segon pas va ser, oblidant-se de la incidència o del costum que podia haver creat, passar sèries, que havien començat doblades al català, en la llengua de l'estat. És el cas de *La Bella i la Bèstia* o *Belleza i poder*, sobtadament

convertides en *La Bella y la Bestia* i *Belleza y poder*. La maniobra, clarament pública, ha avançat fins l'estat actual. Un any sense doblar pel·lícules al català i la nostra llengua reduïda al *ghetto* dels dibuixos animats i alguna sèrie de molt poca qualitat. Un *ghetto* que només contribueix a donar una mala imatge de la llengua, en mans de xiquets i de pallassos de poca credibilitat.

La pregunta és si Amadeu Fabregat tindrà en la ment passar al castellà també les notícies o fins a quan els poders valencians permetran aquests atemptats sistemàtics contra la llengua del País Valencià.

X. M.

A hores d'ara, però, la disminució progressiva d'encàrrecs en català ha arribat a la màxima expressió.

LA CRISI D'UN SECTOR

Fa un any que no es dobla una pel·lícula en català i en aquests moments l'única producció en la nostra llengua és la sèrie de dibuixos *Bola de Drac*, que prompte arribarà a la seua fi. Aquesta postura ha col·locat el sector en una difícil situació que ha provocat ja algun tancament. La poca experiència que encara tenen els actors i els estudis i la forta competència de Madrid i Barcelona els impedeixen una obertura rendible cap al mercat estatal. Quatre anys després de l'arrancada de Canal 9, aquesta nova indústria travessa una crisi que només el canvi de política de l'ens comandat per Amadeu Fabregat podria resoldre.

Però les diverses declaracions del director general no semblen demostrar cap interès cap al jove doblatge valencià, més aviat ha fet gala d'un menyspreu absolut pels professionals del medi amb la seua reiterada teoria sobre la mala qualitat dels doblatges fets als estudis valencians. "En un principi és evident que una gent sense experiència no pot fer grans meravelles, però els darrers treballs podien considerar-se d'un bon nivell", comentava Oltra. El doblatge valencià, dins del marc de l'estat espanyol s'enfronta amb seixanta anys d'història i un prestigi que ultrapassa les fronteres estatals. La comparació amb Barcelona o Madrid és perillosa perquè tenen un gran nivell, però l'estat del doblatge alemany o francès no està tan lluny de les bones produccions valencianes. "Jo, en el cas d'Amadeu Fabregat, no faria aquestes declaracions, ja que en gran mesura ell és també culpable", comentava Oltra. "A més, en l'etapa en què es doblava al valencià, Canal 9 tornava gran nombre de *takes* (seqüències) per errors fonètics

o lingüístics que en altres televisions es consideren un mal menor, mentre que no en tornava mai cap per qüestions d'estil: un tros mal interpretat, una veu inadequada, etc."

DOS ANYS D'ESCOLA

En aquest context de dobles intencions i poca intencionalitat l'Escola Valenciana de Doblatge segueix els seus cursos de formació mirant d'aprofitar l'ampli marge que deixa a València la pràctica inexistència d'estudis relacionats amb la veu i el seu ús professional. "En un principi començarem només amb el doblatge però, encara que Canal 9 complira els seus compromisos, la indústria només pot absorbir un nombre limitat de persones, unes 250, de manera que calia ampliar el camp d'acció", afirma Alfred Oltra. A hores d'ara, es calcula que hi ha a València unes 40 o 50 persones capacitades per a fer bons doblatges en català i en castellà dins de tota la gamma de veus: joves, vells, bons, dolents, etc. "Omplim un espai on hi ha molt poca competència i una gran falta de formació: la gent parla per ràdio, o fa publicitat sense haver educat la veu. I això es nota".

Fa dos anys que tot tipus de gent passa per les Aules de IEVD. "Aquí vénen des de periodistes professionals que volen perfeccionar la seua tècnica fins a gent del carrer que busca una professió. Això ens obliga a fer un pla personalitzat per a cada alumne que té en compte les seues possibilitats i la seua intenció en matricular-se", comenta Oltra. Una sèrie de convenis amb diferents cadenes de ràdio o amb institucions com ara la Caixa de Pensions permeten als alumnes de fer pràctiques en els propis mitjans d'una manera divertida. "No crec en la famosa frase *la letra con sangre entra*, més aviat trobe que com més entretingut és un tipus d'ensenyament, més s'aprèn".

Xavi er Mínguez

NOVETATS en LLIBRES

edicions 62 s/a

SEXUS

Henry Miller
Traducció de Jordi Arbonès
Les millors obres de la Literatura Universal, segle XX. 65-448 pàgines "L'obra de Henry Miller és una pugna autobiogràfica amb el món, la carn, el dimoni i l'àngel" (The Daily Telegraph).

edicions 314 València

VINT ANYS DE NOVEL·LA CATALANA AL PAIS VALENCIA

Vicent Salvador i Adoll Piquer
Quaderns. 41

Compendi de lexos crítics dels darrers vint anys de novel·la catalana al País Valencià.

Edicions Proa

ENEIDA

Virgili
Adaptació de Miquel Dolç
Il·lustració de Jaume Marzal
Col·lecció el fanal de proa/21
Amb l'ENEIDA, Virgili proposa un cant a l'origen de la ciutat i de la família imperial, el poema de l'eternitat de Roma.

Editorial Empúries

EL PRESIDENT TARRADELLAS EN ELS SEUS TEXTOS "1954-1988"

Josep Benet
Col. Biblioteca Universal Empuries. 55

Un llibre esperadíssim i polèmic amb una documentació aclaparadora: L'"Autorretrat" de Tarradellas.

Edicions Bromera

EL MAG FLORO

Mercè Viana
Il·lustracions: Antoni Laveda
Col. El Micalet Galàctic, núm. 13
"Trencarà Floro la tranquil·litat d'una ciutat de mags?"
A partir de 8 anys

curial

RAIMON CASELLAS I EL MODERNISME

Jordi Castellanos
2 vols. (segona edició)
Un intent reeixit de definir i precisar l'evolució del Modernisme.
"Textos i Estudis de Cultura Catalana", 4 i 5
Coedició amb Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

ENCICLOPÈDIA CATALANA

REGLAMENT D'ATLETISME

Reglament Oficial

Aquest llibre forma part d'una col·lecció de trenta títols que recullen els reglaments oficials de tots els esports olímpics i de demostració que seran presents en els Jocs Olímpics de Barcelona.

UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

NOU CAMPUS

Universitat de València
Ordenació i Projectes Arquitectònics
P. Insausti i T. Llopis. Eds.